

F. t. l. vedr. valg til Folketinget m.v.

2.1.5. Forholdet mellem Valgnævnet og Folketingets Ombudsmand

Udvidelsen af Valgretsnevns kompetence rejser spørgsmål om forholdet mellem det nye uafhængige Valgnævn og Folketingets Ombudsmand.

Valgnævnet er – ligesom Valgretsnevnet – en del af den offentlige forvaltning og derfor som udgangspunkt omfattet af ombudsmandens virksomhed, der omfatter alle dele af den offentlige forvaltning, jf. ombudsmandslovens § 7, stk. 1 (lov nr. 473 af 12. juni 1996) (FT 1995-96: 1025, 6930, 7359; A 1700; B 871).

Folketingets Ombudsmand har imidlertid erklæret sig inkompetent over for Valgretsnevnet. Ombudsmanden har henvist til, at ombudsmandens virksomhed ikke omfatter domstolene, jf. ombudsmandslovens § 7, stk. 2, og at Valgretsnevnet, hvis formand efter folketingsvalgloven skal være en dommer, er et domstolslignende nævn.

Ifølge det af Folketingets Præsidium nedsatte udvalg vedrørende ændringer i ombudsmandsloven, hvis anbefalinger lå til grund for ombudsmandsloven, bør procesformen være afgørende for, om nævn, der har en dommer som formand, skal være omfattet af ombudsmandens virksomhed, idet kun de nævn, der ved kontradiktorisk proces, mulighed for mundtlighed, besigtigelse m.v. er domstolslignende, efter udvalgets opfattelse bør undtages fra ombudsmandens indseende, jf. betænkning nr. 1272/1994, side 98 ff. Udvalgets anbefaling herom er gengivet i bemærkningerne til det lovforslag, der lå til grund for ombudsmandsloven (FT 1995-96, A 1709).

Efter regeringens opfattelse må dette kriterium føre til, at Valgnævnet bliver omfattet af ombudsmandens virksomhed, idet såvel de valgretssager, der er omfattet af Valgretsnevns kompetence, som de partinavesager, der foreslås omfattet af det nye Valgnævns kompetence, sædvanligvis afgøres på et skriftligt grundlag. Hertil kommer, at baggrunden for, at ombudsmanden erklærede sig for inkompetent over for Valgretsnevnet, var, at ombudsmanden på dette tidspunkt i lyset af den forestående lovrevision havde indført den praksis uden at gå ind i mere detaljerede og sammensatte overvejelser at erklære sig for inkompetent over for dommerledede nævn, medmindre der klart var tale om et rent administrativt organ, jf. en artikel af Hans Gammeltoft-Hansen med overskriften Domstolene, dommerne og ombudsmanden optrykt i Ugeskrift for Retsvæsen, 1993, B 313 ff., navnlig 316.

Det foreslås på denne baggrund, at det nye Valgnævn i modsætning til, hvad der hidtil har været gæl-

dende for Valgretsnevnet, bliver omfattet af ombudsmandens virksomhed.

2.1.6. Andre forslag

Udvidelsen af Valgretsnevns kompetence har også givet anledning til en række tydeliggørelser af reglerne for det kommende Valgnævns virkemåde. Der henvises nærmere til lovforslagets § 1, nr. 5 (§ 17, stk. 3 – 8).

*2.2. Nye regler for godkendelse og forlængelse af godkendelse af et nyt partis navn og formular til vælgererklæringer**2.2.1. Gældende regler for godkendelse og fornyelse af godkendelsen*

Efter *gældende regler* gælder godkendelsen af en formular til vælgererklæringer for nye partier, der ønsker at stille op til folketingsvalg henholdsvis Europa-Parlamentsvalg, for to år regnet fra godkendelsens dato. Velfærdsministeren kan forny godkendelsen, såfremt særlige forhold taler derfor. Godkendelsen af partinavnet, der skal ske i forbindelse med godkendelsen af formularen, gælder i samme tidsrum som godkendelsen af formularen. Der henvises til folketingsvalglovens § 12, stk. 2, og Europa-Parlamentsvalglovens § 11, stk. 2.

Som anført i bemærkningerne til lovforslag nr. L 170, der lå til grund for lov nr. 271 af 13. maj 1987, hvorved de nuværende regler blev indsat i folketingsvalgloven, (FT 1986-87, A 3304) kan særlige forhold bl.a. foreligge, hvis der kun har manglet få vælgererklæringer til at foretage partianmeldelse. Endvidere var anført, at reglerne om fornyelse af en formulargodkendelse var formuleret i overensstemmelse med ministeriets praksis på området. Bestemmelsen om betingelserne for fornyelse af godkendelse erstattede den tidligere gældende bestemmelse i folketingsvalglovens § 23, stk. 4, der blev indsat ved lov nr. 145 af 30. april 1980, hvorefter indenrigsministeren kunne forlænge godkendelsen, når omstændighederne talte derfor. Ifølge bemærkningerne til denne bestemmelse (FT 1979-80, 2. samling, A 3587-88) var fastsættelsen af gyldighedsperioden på 2 år i overensstemmelse med gældende praksis, idet man ikke havde fundet det rimeligt, at en indehaver af en godkendt partibetegnelse, som i længere tid ikke havde kunnet opnå det fornødne antal underskrifter, kunne have et tidsbegrænset monopol på partibetegnelsen. For ikke at afskære partier, der skønnes at have sandsynlig mulighed for at opnå det fornødne antal underskrifter, fra at benytte partibetegnelsen til fortsat underskriftindsamling foresloges en adgang for indenrigsministeren til efter